

The training held on 3 October 2014 at Muren, the centre of Khuvsgul aimag and on 5 October 2014 at Tosontsengel soum of Zavkhan aimag.

The training programmes are given bellow:

Training programme in the Khuvsgul-Eg River Basins

Time	Topic	Responsibility
8:30-9:00	Registration	
9:00-9:30	Opening remark	G.Tumerbaatar, Chairman, Khuvsgul aimag governor's office S.Tumerchuder, Thechnical director, the Integrated Natural Resources Management in the Baikal Basin Transboundary Ecosystem project
9:30-9:40	Introduction of the training programme	S.Tumerchuder
9:40-9:55	River Basins in Mongolia.	P.Batimaa, Director General, Mongolia Water Forum Uskhelts
9:55-10:20	The Baikal lake basin and trans-boundary water resources	S.Tumerchuder
10:20-10:50	IWRM definition, Principles, Defining the "Integrated" in IWRM	P.Batimaa
10:50-11:10	Tea & Coffee	
11:10-11:40	IWRM as a tool for change	P.Batimaa
11:40-12:20	Exercise: implementation of activities in the Khuvsgul-Eg River Basin IWRM plan	All participants
12:20-13:00	The differences between objective and activities	P.Batimaa
13:00-14:00	Lunch	
14:00-14:30	Discussion on identifying objectives and activities	All participants
14:30-15:10	Exercise: Examples related to Principles of IWRM in the Khuvsgul-Eg River Basin IWRM plan	All participants
15:10-15:40	International good practices in IWRM	P.Batimaa
15:40-16:20	Discussion on Local good practices in water use and environment conservation	All participants
16:20-16:40	Tea & Coffee	
16:40-17:10	Public involvement techniques	P.Batimaa
17:10-17:50	Estimation of water resources at basin level	S.Tumerchuder
17:50-18:30	Issue of certificates	Myagmar, Consultant, Khuvsgul-Eg River Basin administration
18:30-18:45	Closing remarks	N. Bold-Erdene Director, Khuvsgul-Eg River Basin administration

Training programme in the Ider River Basins

Time	Topic	Responsibility
8:30-9:00	Registration	
9:00-9:30	Opening remark	L.Battulga, Speaker, Soum Citizens representative Khural.

		S.Tumerchuder, Thechnical director, the Integrated Natural Resources Management in the Baikal Basin Transboundary Ecosystem project
9:30-9:40	Introduction of the training programme	S.Tumerchuder
9:40-9:55	River Basins in Mongolia.	P.Batimaa, Director General, Mongolia Water Forum Uskhelts
9:55-10:20	The Baikal lake basin and trans-boundary water resources	S.Tumerchuder
10:20-10:50	IWRM definition, Principles, Defining the "Integrated" in IWRM	P.Batimaa
10:50-11:10	Tea & Coffee	
11:10-11:40	IWRM as a tool for change	P.Batimaa
11:40-12:20	Exercise: implementation of activities in the Ider River Basin IWRM plan	All participants
12:20-13:00	The differences between objective and activities	P.Batimaa
13:00-14:00	Lunch	
14:00-14:30	Discussion on identifying objectives and activities	All participants
14:30-15:10	Exercise: Examples related to Principles of IWRM in the Ider River Basin IWRM plan	All participants
15:10-15:40	International good practices in IWRM	P.Batimaa
15:40-16:20	Discussion on Local good practices in water use and environment conservation	All participants
16:20-16:40	Tea & Coffee	
16:40-17:10	Public involvement techniques	P.Batimaa
17:10-17:50	Estimation of water resources at basin level	S.Tumerchuder
17:50-18:30	Issue of certificates	S.Tumerchuder, Thechnical director, the Integrated Natural Resources Management in the Baikal Basin Transboundary Ecosystem project
18:30-18:45	Closing remarks	B.Turmunkh, Director, Ider River Basin administration

6. Participants

It is planned 24 participants in the Ider river basin and 35 participants in the Khuvsgul lake–Eg river basin will attend the training. However it turned out that 43 participants at the Khuvsgul lake-Eg river basin and 32 participants at the Ider river basins. Participants include all staff of the Khuvsgul lake-Eg, Ider and Delgermuren river basins, soum governors, deputy, speakers of the Soum Citizens representative Khural, environmental inspectors, environmental rangers, head and officers of aimag and soum governor's office, and representatives of NGOs. Photos of the training is attached.

ATTACHMENTS

PRESENTATIONS

Голын сав газар
 болон түүний
 менежмент

Голын савын газарт
 Усны нөөцийн нэгдсэн менежментийг
 бэхжүүлж, одон нийтийн оролцоо, мэдлэлийг
 дээшлүүлэх сургалт
 2014-11-01-03
 Байршил: Монголын усны бэрхшээлэнэ

1

СЭДЭВ 1: Монгол орны голын сав газар
 Хөвсгөл нуур-Эгийн гол ба
 түүний, дэд сав газар

2

Агуулга

- Голын сав газар
- Монгол орны голын сав газар
- Голын сав газрын менежмент
- Хөвсгөл нуур-Эгийн голын сав газар

3

Голын сав газар

4

Голын сав газар

5

Монгол орны голын сав газар

6

Голын сав газрын менежмент

7

8

Ярилцах цаг

9

СЭДЭВ 3: Усны нөөцийн нэгдсэн
 менежментийн тухай
 ойлголт
 СЭДЭВ 4: "Нэгдсэн" хэмээхийн утга

Агуулга

- Усман хоорондын нэгдсэн менежмент (УННМ) гэж юу юу?
- УННМ-ийн үндсэн зарчмууд
- Яагаад нэгдсэн гэж...

Усман нэгдсэн менежмент гэж юу юу?

- Дэлхийн цөөрөг усны нөөц нэгэрсэн түрэмцэл болно...
- Өвчлөлтэй усны нөөцөөсөө өөр илэр бэлтгэсэн буцаах нөөц оршин тогтнох илчлэлийг бууруулж байна...
- Дэлхий даяар 300 орчим гол 2 бууруу түүхэнд ашиггүй болжээ...
- Усман нэгдсэн менежментийг хөгжүүлэхэд байна...

Төл	Сая. тэмдэг	Төлрөлийн/буу
Дүн	27	28
Идэр	28	82
Идэр	88	81
Идэр/Идэр	88	82
Идэр/Идэр	82	82
Идэр	888	82

Өөрчлөлт хийх

"Надад хүргэгчгүй" гэж зөвхөн салбарын эрх ашгийг бодох сэтгэлгээг өөрчлөх.

25

Өөрчлөлт хийх

- Усыг хэрэглэх, ашиглах арга барилыг өөрчлөх...
 - тулгач буй асуудал бүгдээрээ шинэ биш.
 - асуудлыг шийдэх цорын ганц арга зам байхгүй,
 - байх ч боломжгүй.

26

Өөрчлөлт хийх

- Усны хэрэглээг бууруулах
- Усыг дахин ашиглах
- Төлөх томог тус өөрөөс...
- Хөрөнгө оруулалт...

Өвөөгийн асуудлыг шийдэхээс эхлэхгүйгээр гаргах болох өөрчлөлт хийхэд хамрагдаж мэдээлэл хийхээр гаргаж "адхууц" Засаглалын өөрчлөлт бүтцийг бай болгох чадалтай

27

Өөрчлөлт хийх

УННМ-ийн өөрчлөлтийн хүрээний 13 үндсэн асуудал

- Байгаль орчин -3
- Бүтэц гйбэлт ааёёоёоёо - 2
- Менежмент -7

28

Байгаль орчин

- Бодлого – усны хэрэглээ, амьгаалалт, хөдөлгөөнийг зорилтуулах төлөхийг
- Эрх зүйн орчин – бодлого, зорилтуулах хэрэгжүүлэхэд өөрчлөлтийг дүрэм журмын гаргана
- Самхуу болон хөшүүргийн бүтэц – самхууныг үүсвэрийн хуваарилалт нь усны хэрэглээг хамраж байх хэрэгтэй.

29

Бүтэц зохион байгуулалт

- Зохин байгуулалтын бүтэц бий болгох нь- хэлбэр, үүрэг юм
- Бүтцийн чадал и бүрдүүлж нь- хүний нөөцийг бий болгоно

30

Менежмент

- Усны нөөцийг үнэлэх – нөөц, хэрэглээг тусгай өлгөлт
- Төлөх томог – агаарын соруулт, нөөц, хэрэглээ, усны үйл ажиллагааг зохиох
- Эрх зүйн менежмент – усны үйл ажиллагааг зорилтуулах тусгай өлгөлт юм.
- Нийтийн өөрчлөлт – усны ажилтай иргэдийг нийтэд оролцуулах
- Зарим зардалын шийдвэрлэлт – зарим зардалыг ажилд оруулах дүрэм гаргах тусгай өлгөлт
- Зориулалтын зардал – үндэсний өлгөлт ба үр ашгийн өлгөлт
- Зөвхөн хөдөлгөөнийг – үр ашгийн өлгөлт ба үр ашгийн өлгөлт
- Мэдээлэл зохицох – илүү сайн менежментийн талаар мэдээлэл хийх

31

Өөрчлөлт хийх

Гэвч УННМ-ийг хэрэгжүүлж гэдэг нь байсан бүтцийг өөрчлөх оод бүтцийг шинээр хийж гэсэн хэрэг биш

Харин одоо байгаа бүтцийн орчин төлөхийн зарчимд тулгуурлан илүү нэгдмэл байснаар өөрчлөлт хөгжүүлж явдал юм.

32

Өөрчлөлт хийх

- Дөнгөнгө эрх зүйн хуулийг тусгай өөрчлөлт хийх э?
- Орлогийн шийтгэл үрэг эрхийн нөхцөл байдлыг шинэ өөрчлөлт хийж болох э?
- Өөрчлөлтийн үрэг шийтгэл зардал юу байх э?
- Ямар өөрчлөлтэй элсэн хөдөлгөөнийг өөрчлөлт хийж болох э?

33

сэдэв: Зорилго ба арга хэмжээний ялгаа

Бодлого, зөвлөх төлөвлөгөө гэж юу э?

- Бодлого – төлөхийн зорилго зорилт дээс дараахтай бодит болон бодит чиглэл бүхий үндэсний
- Хөдөлгөөн – бодлогыг биелүүлэх өдний болон төлөхийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх эргэлт буюу зардал
- Төлөвлөгөө – бодлогын төлөхийн нэг хэсэг салбарын хэрэгжүүлэх зорилт үйл ажиллагаа, үйл ажиллагааг төлөхийн болон өдний төлөвлөгөө

Үндсэн ялгаа

Бодлого	Арга хэмжээ
Чиглэлийн төлөвлөгөө	Өдрийн чиглэл / Өдрийн
Шинэчлэлийн дүрэм	Байгаа өөрчлөлт
Төлөх томог төлөхийн	Зорилго төлөхийн
Хүтгэц үрэг	Хүтгэц болон
Ур ашгийн өлгөлт	Ажлын өлгөлт
Нөлөөлөл, болончид ажиллагаа	Асуудлыг шийдвэрлэх ажиллагаа
Хэргийн болончид суртал	Өдрийн хөдөлгөөн суртал

Энэтхэг-Дамодар

- 1946
- 25000 км2
- Тиннесийн
- 40 жил
- цахилгаан станц ажиллуулж байна

49

Тайланд

- Тайландд хөгжлийн сайтай турш усны менежмент нь улам бүр төвлөж, ус ашиглалт болон хэрэглэгчдийн дунд зөрчил үүсгэх иржээ.
- Эдгээр зөрчлийг шийдвэрлэх, илүү нийтлэг менежментийн үйл ажиллагааг хөгжүүлэхийн тулд өргөн хүрээний гишүүнчлэлтэй Голын лав газрын бороо байгуулжээ.

50

Өмнөд Африкийн Бүгд Найрамдах Улс

- усны талаар хамгийн дэвшилт зорилтуудыг хэрэгжүүлж байгаа орнуудын нэг
- хүн амаа чанарын өндөр байдалтай ундны усаар хангах зорилтод эхлэн анхаарсан байна.

51

сэдэв 5: УННМ-ийг хэрэгжүүлж байгаа олон улсын тэргүүн туршлага

52

Олон нийтийн оролцоо

УННМ

- үйл явц
- тэнцвэрийг олох
- хамтран ажиллах

53

Олон нийтийн оролцоо

54

Олон нийтийн оролцоог хангах

- Хэвлэмэл материал гаргах
- Үзүүлэн ба Үзэсгэлэн гаргах
- Нээлтэй утас ажиллуулах
- Интернет болон вэб хуудас ажиллуулах
- Санал асуулгын хуудас
- Санал асуулгын судалгаа
- Олон нийтийн хэлэлцүүлэг/олон нийтийг сонсох
- Уулзалт семинар
- Зөвлөгөө өгөх баг

55

Боломж

Олон нийтийн оролцоог хангах	Цахилгаан	Санаа асуулга	Интернет хуудас ажиллуулах
Хэвлэмэл материал гаргах	✓	✓	✓
Үзүүлэн ба Үзэсгэлэн гаргах	✓	✓	✓
Нээлтэй утас ажиллуулах	✓	✓	✓
Интернет болон вэб хуудас ажиллуулах	✓	✓	✓
Санал асуулгын хуудас	✓	✓	✓
Санал асуулгын судалгаа	✓	✓	✓
Олон нийтийн хэлэлцүүлэг/олон нийтийг сонсох	✓	✓	✓
Уулзалт семинар	✓	✓	✓
Зөвлөгөө өгөх баг	✓	✓	✓

56

Шинж чанар

Олон нийтийн оролцоог хангах	Цахилгаан	Санаа асуулга	Интернет хуудас ажиллуулах
Хэвлэмэл материал гаргах	✓	✓	✓
Үзүүлэн ба Үзэсгэлэн гаргах	✓	✓	✓
Нээлтэй утас ажиллуулах	✓	✓	✓
Интернет болон вэб хуудас ажиллуулах	✓	✓	✓
Санал асуулгын хуудас	✓	✓	✓
Санал асуулгын судалгаа	✓	✓	✓
Олон нийтийн хэлэлцүүлэг/олон нийтийг сонсох	✓	✓	✓
Уулзалт семинар	✓	✓	✓
Зөвлөгөө өгөх баг	✓	✓	✓

57

Интернет болон вэб хуудас ажиллуулах

Эмүү тал

- Интернет ашигласнаар илүү олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Дэлхий даяар хялбар болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.

Сүл тал

- Шинэ вэб хуудас үүсгэх зардал их байдаг.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.
- Өргөн хүрээний оролцоог өргөжүүлж болно.

Санал асуулгын хуудас

Эмүү тал

- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Танил болон танил хүн амаар хялбар болно.
- Танил болон танил хүн амаар хялбар болно.
- Танил болон танил хүн амаар хялбар болно.
- Танил болон танил хүн амаар хялбар болно.
- Танил болон танил хүн амаар хялбар болно.

Сүл тал

- Санал асуулгын хуудас үүсгэх зардал их байдаг.
- Санал асуулгын хуудас үүсгэх зардал их байдаг.
- Санал асуулгын хуудас үүсгэх зардал их байдаг.
- Санал асуулгын хуудас үүсгэх зардал их байдаг.
- Санал асуулгын хуудас үүсгэх зардал их байдаг.

Олон нийтийн хэлэлцүүлэг/олон нийтийг сонсох

Эмүү тал

- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.
- Олон нийтийн оролцоог хангах боломжтой.

Сүл тал

- Олон нийтийн оролцоог хангах зардал их байдаг.
- Олон нийтийн оролцоог хангах зардал их байдаг.
- Олон нийтийн оролцоог хангах зардал их байдаг.
- Олон нийтийн оролцоог хангах зардал их байдаг.
- Олон нийтийн оролцоог хангах зардал их байдаг.

Attachment

ᠰᠡᠩᠭᠡᠨ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠨᠠᠭᠤ ᠨᠢᠨᠠᠭᠤ ᠨᠠᠭᠤ ᠨᠠᠭᠤ ᠨᠠᠭᠤ ᠨᠠᠭᠤ

Photos at Khuvsgul lake-Eg river basins

Photos at Ider river basins

The intellectual property rights belong to UNOPS and UNDP, the information should not be used by a third party before consulting with the project.

